

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет дошкільної і технологічної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Ковшар О.В.
« ____ » _____ 2023 р.

Реєстраційний № _____
« ____ » _____ 2023р.

РОЗВИТОК ДОПИТЛИВОСТІ В ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ.
РОЗРОБКА КОМПЛЕКСУ ЗАНЯТЬ

Кваліфікаційна робота студентки
групи ЗДО м-22
ступінь вищої освіти «магістр»
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
Наумчик Наталі Володимирівни

Керівник кандидат педагогічних наук,
доцент Кулінка Ю.С.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Кривий Ріг – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНЦЕПТ РОЗВИТКУ ДОПИТЛИВОСТІ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	6
1.1. Розвиток допитливості у дітей дошкільного віку як психолого- педагогічна проблема.....	6
1.2 Особливості роботи з LEGO у конструкторській діяльності дошкільників.....	14
1.3. Навчально-виховані можливості LEGO-конструювання у розвитку допитливості в дітей дошкільного віку.....	22
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ДОПИТЛИВОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ.....	27
2.1. Особливості методики розвитку допитливості у дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання.....	27
2.3. Презентація комплексу занять з LEGO-конструювання для розвитку допитливості у дітей дошкільного віку.....	35
Висновки до розділу 2.....	47
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	50
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному освітньому процесі як педагогами, так і батьками робиться велика ставка на дитячу допитливість, що обумовлено соціальним запитом на творчу особистість, здатну привнести щось нове в індивідуальну діяльність. Високий рівень конкуренції змушує роботодавців робити вибір на користь тих, хто здатний мислити креативно, підходячи до вирішення складних задач з інтересом.

Сьогоднішні освітні програми також передбачають наявність у дитини певного творчого потенціалу. Допитливість виступає своєрідним двигуном в інтелектуальному та психофізичному розвитку людини в системі освіти, мотивуючи її на пошук потрібного рішення, розвиваючи пізнавальну активність, змушуючи долати труднощі заради отримання «дослідницького результату».

Необхідність розвитку у дітей пізнавального інтересу та допитливості знаходить відображення і в концептуальних документах у галузі освіти в Україні. Так, у Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що зараз необхідно забезпечити різнобічний і своєчасний розвиток дітей та молоді, формування навичок самоосвіти та самореалізації особистості, що пов'язано з розвитком пізнавальної активності дітей і підлітків[23]. Пряму вказівку на необхідність формування пізнавальної активності й розвитку допитливості дітей дошкільного віку можна знайти в Базовому компоненті дошкільної освіти. Розвиток допитливості слід розглядати як основу пізнавальної активності дитини, вважати метою дошкільної освіти і водночас вихідним орієнтиром початкової загальної освіти, так як з опорою на допитливість дитини «формується навчально-пізнавальна активність та інтерес до експериментування» [1].

Сучасна освітня програма дошкільної освіти має забезпечувати розвиток інтересів дітей, допитливості й пізнавальної мотивації; формування пізнавальних процесів; розвиток уяви і творчої активності.

У сучасній науковій літературі немає єдиної точки зору на сутність допитливості. Допитливість розглядають і як особливу форму пізнавальної активності (А. Вербенець, М. Данілов, Н. Капустіна, М. Подд'яков, Л. Проколієнко, А. Матюшкін, С. Рубінштейн, В. Юркевич); і як ступінь формування пізнавальних інтересів (Г. Беленька, Н. Лисенко, В. Макарова, К. Рамонова, М. Подд'яков, З. Плохій, Г. Щукіна та ін). Це породжує труднощі в осмисленні цього феномену, виявленні та розвитку допитливості.

У період дошкільного віку діти виявляють зацікавленість конструюванням, а одним із доступних засобів є конструктор LEGO. За його допомогою діти можуть самостійно розвивати конструктивні, інтелектуальні, фізичні та творчі здібності. Цей конструктор протягом кількох років привертає увагу та захоплює сотні маленьких дослідників по всьому світу. Таким чином, LEGO-конструктор можна вважати ефективним засобом розвитку дітей дошкільного віку.

Але недостатня кількість методичної літератури, неготовність вихователів, педагогів та батьківської громади до вирішення проблеми розвитку допитливості в дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання зумовили вибір теми дослідження «Розвиток допитливості в дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання. Розробка комплексу занять».

Мета дослідження – розробити та обґрунтувати особливості методики розвитку допитливості у дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати психолого-педагогічну літературу з розвитку допитливості у дітей дошкільного віку.
2. Вивчити особливості роботи з LEGO у конструкторській діяльності дошкільників.
3. Розглянути навчально-виховані можливості LEGO-конструювання у розвитку допитливості в дітей дошкільного віку.

4. Описати методику розвитку допитливості у дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання та презентувати комплекс занять з LEGO-конструювання для розвитку допитливості у дітей дошкільного віку.

Об'єкт дослідження – процес розвитку допитливості у дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження – розвиток допитливості в дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання.

Методи дослідження: *теоретичні* – аналіз психологічної, педагогічної та методичної літератури, нормативної документації; *емпіричні* – спостереження за освітнім процесом, вивчення передового педагогічного досвіду, анкетування, бесіди, кількісний та якісний аналіз результатів дослідження.

Практична значущість роботи полягає в тому, що матеріали, представлені в роботі, можуть бути використані вихователями закладів дошкільної освіти в їхній практичній діяльності.

Апробація. Основні положення кваліфікаційної роботи надруковані у збірнику наукових праць кафедри дошкільної освіти Криворізького державного педагогічного університету і викладено у статті «Особливості розвитку допитливості у дітей дошкільного віку під час конструювання з LEGO» (2023).

Структура роботи: Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНЦЕПТ РОЗВИТКУ ДОПИТЛИВОСТІ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Розвиток допитливості у дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема

В умовах сучасних трансформаційних змін усіх сфер діяльності людини суспільству особливо важливі індивіди з високим рівнем загальноосвітньої та професійної підготовки, які можуть ефективно вирішувати складні соціальні, економічні, політичні, науково-технічні питання. Такі особи проявляють активність в суспільній діяльності й мають стійкий інтерес до пізнання світу і самопізнання, який починає формуватися ще з дошкільного віку. Сьогодні успіх у навчанні визначається не лише здатністю дитини читати чи писати, але й її безкорисливою допитливістю і бажанням вивчати нові речі.

Допитливість є важливим аспектом у розвитку особистості в цілому і у дошкільника зокрема, сприяючи активному навчанню (діти цікавляться світом, самостійно вивчають нові речі, що сприяє їхньому розвитку та навчанню); навчаючи правильно ставити питання й аналізувати інформацію, розвиваючи критичне мислення та здатність вирішувати проблеми; виступаючи важливим елементом творчого розвитку, який активізує пошуки нетрадиційних рішень й вираження творчості; розвиваючи навички самостійності, оскільки діти вчаться шукати відповіді та розв'язувати проблеми самостійно; стимулюючи спілкування та обмін думками, що сприяє соціальній взаємодії й розвитку спільної творчості [9].

Тобто, розвинута допитливість визначає не лише успіх у навчанні, але й загальний розвиток особистості, формуючи активну, творчу і самостійну особистість. У дошкільному віці це особливо важливо, оскільки саме тут закладаються основи майбутнього когнітивного і соціального розвитку.

Допитливість є конкретним показником того, як дошкільник ставиться до вивчення навколишнього середовища. У сучасному освітньому процесі

велика увага приділяється допитливості, її рівень детально вивчають, активно розвивають та надають підтримку в цьому аспекті. Розглянемо основне значення терміну «допитливість» в цьому контексті.

Аналіз сучасної психолого-педагогічної літературної бази дослідження дозволив виокремити різні підходи до визначення поняття «допитливість» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Узагальнені підходи до тлумачення поняття «допитливість»

Підхід	Визначення	Характеристика	Представники
Психологічний	Допитливість як психічна особливість, що виявляється у бажанні дізнатися, вивчити та розуміти нове.	Включає інтерес до довкілля, ентузіазм для отримання знань та бажання здобувати новий досвід	Ж. П'єр Жак, О. Запорожець
Освітній	Допитливість як активний пізнавальний процес, спрямований на пошук знань та розвиток інтелекту.	Акцентує увагу на важливості активного навчання, дослідження та постійного розвитку	Б. Блум, О. Кононко
Педагогічний	Допитливість як важливий елемент навчально-виховного процесу, який розвивається та підтримується вчителем.	Зосереджується на впливі освітнього середовища та методів викладання на розвиток допитливості	М. Монтесорі, П. Сотка
Науковий	Допитливість як здатність до дослідження, формулювання гіпотез, виокремлення питань та пошук відповідей.	Акцентує на розвитку наукових навичок, важливих для наукового дослідження.	Дж. Дьюї, І. Пуллой

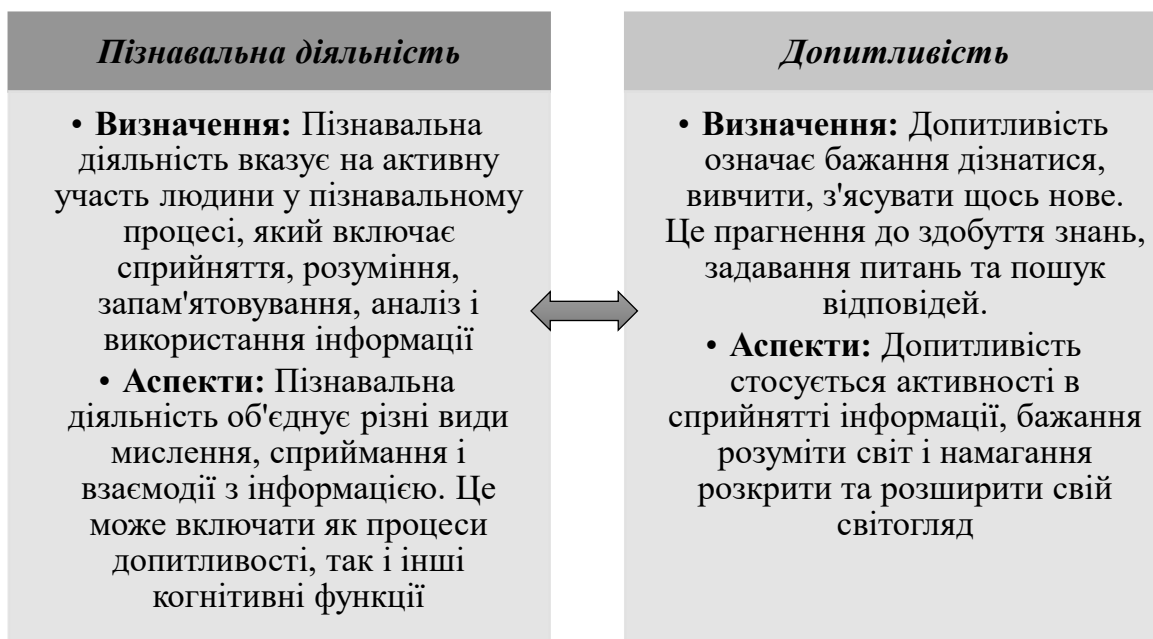
Соціокультурний	Допитливість як властивість, яка розвивається в контексті соціокультурних впливів та взаємодії з оточенням.	Враховує вплив культурних факторів на стимулювання чи гальмування допитливості	Л. Виготський, І. Огієнко
-----------------	---	--	------------------------------

Одні вчені розглядають допитливість – як рису характеру особистості (О. Брежнева [2], А. Буркова [3], О. Дяченко [8], Л. Котлярова [26]). Інші – як певний рівень розвитку пізнавальної потреби (С. Рубінштейн [21], О. Запорожець [31]), треті – як умова розвитку розумової діяльності (О. Запорожець [31], В. Юркевич [34]).

Базовим компонентом дошкільної освіти визначається зміст, завдання та основні напрями розвитку дітей дошкільного віку. В рамках освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» виокремлюється необхідність того, щоб дитина виявляла цікавість до свого оточення і самої себе. Вона повинна активно сприймати предмети, об'єкти, людей та події, бути спостережливою, кмітливою й допитливою. Також важливо, щоб вона вміло використовувала набуті знання, робила спроби самостійно приходити до висновків, знаходила нове у знайомому і знайоме в новому, із задоволенням відкривала нові реалії. Дитина повинна надавати перевагу новим завданням, що потребують розумових зусиль, планувати свою пізнавальну діяльність і втілювати її на практиці. Крім того, важливо, щоб вона виявляла інтерес до дослідництва, експериментувала з новим матеріалом і математичні, логічні, часові відношення матеріалізувала за допомогою моделей. Використовуючи умовно-символічні зображення, дитина може втілювати в життя різноманітні аспекти пізнання і розвитку, виявляючи свою допитливість через активну пізнавальну діяльність [1].

Хоча поняття «допитливість» та «пізнавальна діяльність» пов'язані і можуть взаємодіяти, вони не є повністю ідентичними. Ці терміни мають свої відмінності в семантиці й контексті використання (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Співвідношення понять «пізнавальна діяльність» і «допитливість»

Ще психолог Л. Рубінштейн, а потім і його послідовники (П. М'ясоїд, Т. Титаренко та ін.), відзначали важливість розвитку пізнавальної діяльності, розглядаючи її через призму цікавості та допитливості. Вони розглядали цікавість як бажання вивчати нове й аналізувати це явище як тенденцію вивчати кожен об'єкт пізнання, пов'язуючи цілеспрямовану цікавість із виявом орієнтовно-дослідницького рефлексу. Ця тенденція проявляється в тому, що дитина звертає увагу на новизну предмета [21; 28]. Це є характерним явищем на ранніх етапах пізнання та є типовим для дітей цього вікового періоду. Цікавість спонукає до постановки питань, що визначає орієнтацію в навколишньому світі, зосереджуючи розумову діяльність на конкретній сфері і поступово перетворюється у допитливість.

Допитливість на шляху свого розвитку зазвичай характеризується пізнавальною активністю. Розвиток пізнавальної активності проявляється у

дітей у пошукових діях, спрямованих на отримання нових вражень про навколишній світ.

М. Холодна, Е. Гельфман, Л. Демидова визначають допитливість як основну інтелектуальну рису, яка проявляється у здатності особи активно реагувати на нову інформацію [22]. За словами Д. Годовикової, допитливість є загальною спрямованістю «позитивного ставлення до різноманітних явищ» [17].

А. Запорожець вважає, що допитливість можна розглядати як стандартний вияв активності, властивий певним особистостям. Вчений описує допитливість як початковий етап у формуванні постійної орієнтації на пізнання та одночасно важливий фактор у розвитку розумової діяльності [31, с. 154].

К. Рамонова називає допитливість дитини умовою прояву стійкого «пізнавального інтересу, спрямованого на предмети, об'єкти природи, види діяльності»[32]. Дослідниця підкреслює те, що допитливість є своєрідною формою активності, що відрізняється низкою особливостей:

- починається з формування стійкої пізнавальної спрямованості, пов'язана з орієнтовним рефлексом та орієнтовною діяльністю;
- постає як первісна форма пізнавального інтересу та є безпосереднім і пізнавальним недиференційованим ставленням;
- є умовою успішної розумової діяльності, яка проходить з найменшою втратою та витратною енергією;
- розвиток допитливості відбувається за умови демонстрації дитині суперечливих фактів, які спонукають виявити причини явищ [32].

Дослідники Н. Морозова [17], В. Юркевич [34] вказуючи на «генетичний» зв'язок допитливості та пізнавального інтересу, підкреслюють, що останньому властивий вищий рівень організації та складніші функції. Як «кордон» перетворення допитливості у пізнавальний інтерес визначають перехід від дошкільного до молодшого шкільного віку, ознаменований зміною провідних видів діяльності та соціальних ситуацій розвитку.

Порівнюючи, пізнавальний інтерес та допитливість Н. Морозова виявляє основні характеристики останнього. Автор вважає, що допитливість відображає спрямованість особистості, виражену в пізнавальному ставленні до навколишнього. Задоволення допитливості завжди пов'язане з переживанням позитивних емоцій [9].

Допитливість відрізняється широтою охоплення предметних знань про світ і у ході розвитку особистості перетворюється на її властивість [9, с. 23].

Найбільш вичерпне визначення допитливості дає С. Кудінов: «цілісна структура мотиваційно-сміслових та інструментально-стильових характеристик, яка формує сталість бажань і готовності індивіда до засвоєння нової інформації. У мотиваційно-смісловому аспекті допитливість виражається через сполучення стимулів й значень. Інструментально-стильові показники відображають силу бажань, різноманітність методів та способів виявлення допитливої поведінки, форму регулювання і емоційні переживання суб'єкта, ефективність та результативність їх використання у різних сферах життєдіяльності» [12, с.125].

Розумовою та психологічною рисою особистості, її духовною потребою, що виявляється у прагненні до пізнання навколишнього світу, допитливість називає О. Дяченко [8].

Аналіз наукової літератури дозволив зробити висновок, що допитливість виконує такі звані функції:

- виконує роль умови успішної активної розумової діяльності;
- сприяє зниженню втоми;
- підвищує працездатність дитини;
- прискорює перехід знань у галузь активного їх використання.

О. Брежнева допитливість називає рисою особистості, структура якої включає три складові:

- знання (виконують роль джерела, властивості, показники та засоби розвитку допитливості);

- емоції (процес пізнання супроводжують певні емоції людини, інтелектуальні почуття);
- активний пошуковий характер діяльності людини, спрямований на оволодіння новими знаннями [2, с.13].

Н. Лобовий, як і низка інших вчених, допитливість розглядає як різнобічну властивість особистості, що включає розумові здібності, емоції та волю. Ми згодні з дослідником у тому, що допитливість означає готовність «людини до отримання нової інформації» [19]. Він ділить допитливість на три компоненти: мотив, результат та рефлекс. При цьому дослідник підкреслює, що мотив спонукає людину до вивчення.

В базовому компоненті дошкільної освіти, як зазначалось раніше, охарактеризовано здатність дитини пізнавати навколишній світ завдяки сенсорній інтеграції [1]. Сенсорний розвиток тісно пов'язаний з допитливістю у дитини і включає сприйняття й обробку інформації через органи чуття, такі як зір, слух, дотик, нюх, смак. Цей процес дуже важливий на перших етапах життя, коли дитина вивчає оточуючий світ:

- *стимуляція допитливості*: розвинуті сенсорні навички допомагають дитині отримувати різноманітні враження від навколишнього світу. Вона більше цікавиться об'єктами і подіями, які можна відчутти, побачити, чути, тощо. Допитливість є ключовим фактором у процесі активного вивчення оточення;
- *розвиток когнітивних навичок*: сенсорний розвиток сприяє формуванню когнітивних навичок, таких як сприйняття, увага, пам'ять і розв'язання проблем. Допитлива дитина активно використовує свої сенсорні враження для збагачення своїх знань та розуміння оточуючого світу;
- *розвиток мовлення*: дитина, яка активно використовує свої чуттєві органи для сприйняття, реагує на різноманітні стимули, що сприяє розширенню словникового запасу та виразності мовлення;
- *формування інтересів*: діти, які мають розвинені сенсорні навички, частіше демонструють цікавість різноманітними видами діяльності,

такими як мистецтво, музика, експерименти тощо. Їхня допитливість стимулюється через взаємодію з оточенням через сенсорні враження.

Таким чином, вивчення наукової літератури дозволило зробити такі висновки:

1) Спостерігаються різні підходи до визначення поняття «допитливість». Різними вченими допитливість розглядається як: риса характеру особистості, певний рівень розвитку пізнавальної потреби, умова розвитку розумової діяльності.

2) На основі досліджених понять, у рамках даної роботи під допитливістю будемо розуміти рису особистості, що виражається в прагненні та готовності до опанування нових знань.

3) Допитливість виконує такі функції як: а) роль умови успішної активної розумової діяльності; б) сприяє зниженню втоми; в) підвищує працездатність; г) прискорює перехід знань у область активного їх використання.

4) Структура допитливості складається з: знань, емоцій, активного пошукового характеру діяльності людини, спрямованої на оволодіння новими знаннями.

5) Сенсорний розвиток є важливим елементом, що підтримує та розвиває допитливість дитини, допомагаючи їй краще розуміти і адаптуватися до світу навколо.

1.2 Особливості роботи з LEGO у конструкторській діяльності дошкільників

Конструкторська діяльність дітей дошкільного віку – це один з видів дитячої гри, який передбачає створення різноманітних конструкцій, будівель, механізмів, тварин тощо з готових деталей конструктора.

Основні особливості конструкторської діяльності дошкільнят:

- 1) Розвиває уяву, просторове, логічне мислення дитини, дрібну моторику рук.
- 2) Дозволяє проявити творчі здібності, самостійність, ініціативу.
- 3) Вчить працювати за зразком, інструкцією, власним задумом.
- 4) Формує навички аналізу, планування, комбінування, вдосконалення власної конструкції.
- 5) Розвиває технічне, логічне, абстрактне мислення.
- 6) Виховує працелюбність, наполегливість в досягненні мети.
- 7) Розвиток мовлення та збільшення словникового запасу.

Конструкторська діяльність може бути як вільною грою за власним бажанням дитини, так і спрямовуватися педагогом – з певним завданням, темою, умовами.

Педагог може запропонувати різні види конструювання:

- 1) за зразком (моделлю, схемою) – вчиться уважно розглядати конструкцію, аналізувати її складові та спосіб з'єднання, копіювати вже готову побудову.
- 2) за словесною інструкцією – розвиває увагу та пам'ять, сприйняття інформації на слух, вміння розуміти й дотримуватися послідовності дій, описаних словесно.
- 3) за власним задумом – дає можливість проявити максимум фантазії та ініціативи, створити принципово нову конструкцію, реалізувати оригінальні ідеї.

4) за умовою – дітям пропонується будь-яка умова чи ситуація, вирішити яку можна за допомогою конструкції. Наприклад: ми створюємо парк розваг для ляльок або гараж для машин.

5) на тему – конструювання присвячене певній тематиці відповідно до навчальної програми чи інтересів дітей. Наприклад: конструюємо повітряні кораблі, сузір'я, фантастичних тварин тощо.

б) за моделлю – перед дітьми представлена модель вже готової побудови з LEGO, яку вони мають якомога точніше скопіювати. Розвиває спостережливість та моторику.

Найчастіше діти починають збирати конструкції за готовими схемами, розуміючи та запам'ятовуючи з'єднання. І вже поступово переходить до часткового використання інструкції з переходом до збірки повністю за вільним задумом.

Для того щоб дитина дошкільного віку змогла збирати конструкції за власною задумкою треба розвинути наступні види прийому мислення:

1) **Аналіз** – дитина розглядає зразок чи модель, виділяє основні складові частини конструкції, розуміє принципи з'єднання деталей.

2) **Планування** – обдумує послідовність майбутньої побудови, намічає основні етапи втілення задуму.

3) **Комбінування** – творчого поєднання деталей, пошуку оптимальних варіантів розташування частин конструкції.

4) **Вдосконалення** – дитина не просто будує за зразком, а намагається втілити власну ідею, вносить зміни і доповнення в процесі створення побудови, «вдосконалює» її.

Конструкторська діяльність сприяє розвитку технічного, логічного та абстрактного мислення дошкільника в такий спосіб:

– технічне мислення – дитина конструює різноманітні механізми, машини, намагається зрозуміти принцип їх дії.

– логічне мислення – потрібно знайти оптимальний варіант сполучення деталей, обирає логічно виправдану послідовність конструювання.

– абстрактне мислення – коли створює не реалістичні конструкції, а уявні об'єкти, яких насправді не існує (космічний корабель, робот, дракон тощо). Дитина може створювати не лише не існуючі конструкції, а й тварин коли не існують. Придумують їм властивості та прізвиська. Таким чином абстрактне мислення перекликається із креативністю.

Важливий етап розвитку дитини дошкільного віку це формування працелюбності і наполегливості в досягненні мети.

Конструювання вимагає зосередженості та терпіння. Адже створення будь-якої конструкції – це тривалий процес, який складається з багатьох етапів і дій. Передбачає подолання труднощів. Можуть виникнути проблеми з реалізацією задуми, поєднанням деталей, необхідністю кілька разів переробляти свою побудову тощо. Дає дитині відчуття гордості за свою працю і результат, коли вона нарешті завершує роботу над конструкцією. Мотивує ставити нові цілі у конструюванні, реалізовувати щоразу складніші задуми, вдосконалювати навички. А також формує відповідальність за завершення розпочатої роботи [5].

Конструкторська діяльність також сприяє розвитку мовлення та збільшення словникового запасу.

Під час ігри діти спілкуються один з одним та з педагогом, формулюючи запитання, відповіді, прохання. Наприклад: «Дай мені червону цеглинку», «Що ти будуєш?», «Я можу долучитися до твоєї побудови?». Активно коментують свої дії та дії інших дітей. Закріплюють конструкторську термінологію. Час від часу доцільно давати дітям можливість презентувати готові конструкції. Під час презентації розповідають, що вони побудували, описують деталі, відповідають на запитання. [24]

Дітям властиво придумувати цікаві ігрові сюжети та їх розіграш зі своїми конструкціями. Це дозволяє інсценувати казки, вигадувати нові пригоди персонажів.

Отже, можна констатувати що конструкторська діяльність стимулює комунікативний розвиток, спонукає багато розмовляти, дає привід для діалогу і творчості. А це покращує мовленнєві навички дошкільнят.

В організації процесу навчання сприянню конструкторського розвитку дітей дошкільного віку необхідно дотримуватися основних принципів:

1. *наступності* – поступове ускладнення конструкторських завдань від простого до складного.

2. *креативності* – розвиток творчості, уяви та фантазії дітей у процесі конструювання.

3. *інтеграції* – поєднання конструкторської діяльності з іншими розділами навчальної програми дитячого садка.

4. *доступності* – врахування вікових та індивідуальних можливостей кожної дитини.

5. *систематичності та послідовності* – регулярне залучення дітей до конструювання, закріплення отриманих навичок.

6. *зв'язку теорії з практикою* – застосування здобутих знань та досвіду на практиці під час створення конструкцій.

7. *проблемності* – стимулювання допитливості, пошукової активності, бажання експериментувати [25].

Дотримання цих принципів сприяє підвищення ефективності навчального процесу у дитячих закладах.

Як правило, для конструювання використовують різноманітні конструктори LEGO, мозаїки, пазли тощо.

Використання конструктора LEGO в дошкільній освіті має багато переваг і сприяє розвитку різних навичок у дітей. Ось деякі особливості роботи з LEGO у конструкторській діяльності для дошкільників:

1. *розвиток моторики* – робота з LEGO сприяє розвитку моторики дітей, включаючи дрібну моторику рук і координацію рухів. Дитині необхідно застосовувати зусилля при поєднанні деталей, багаторазово виконувати дії з'єднання/роз'єднання. Координувати рухи пальців і кисті.

2. логічне мислення – діти вчаться складати конструктор, використовуючи різноманітні деталі та вирішуючи завдання в логічній послідовності. Потрібно обдумати послідовність конструювання, як саме сполучати деталі, щоб конструкція була міцною та стійкою, знайти причинно-наслідкові зв'язки (наприклад, чому впала башта).

3. креативність та уява – LEGO надає можливість виражати та розвивати креативність і уяву, оскільки діти можуть створювати свої власні унікальні конструкції.

4. розвиток просторового мислення – дитина уявляє майбутню конструкцію, планує її просторове розташування, комбінує деталі в площині та об'ємі.

5. розвиток спільної діяльності – робота з LEGO сприяє розвитку соціальних навичок через спільну гру та співпрацю в групі.

6. вивчення кольорів і форм – діти можуть вивчати кольори та форми, співставляючи та обираючи певні деталі для своїх конструкцій.

7. вивчення математики – завдяки роботі з деталями LEGO, діти можуть навчатися базовим математичним поняттям, таким як кількість, порівняння розмірів тощо.

8. створення ігрових історій – LEGO може бути використано для створення ігрових історій, що розвиває мовлення та наукову уяву.

9. вирішення проблем – діти вчаться вирішувати проблеми, використовуючи різні способи складання конструктора та вдосконалюючи свої навички.

10. підтримка самостійності – діти можуть працювати з LEGO самостійно або в групі, що сприяє розвитку навичок самостійності та співпраці.

11. поняття про частини цілого – ділення квадратної пластини lego на 2, 3, 4 рівні частини. Складання цілого з частин.

12. побудова симетричного зображення конструкції по відношенню до осі симетрії. Створення симетричних візерунків, орнаментів.

13. створення лабіринтів з LEGO-цеглинок для проходження кульки чи персонажа. Визначення найкоротшого шляху.

14. побудова логічних ланцюжків (за кольором, формою, розміром) та продовження закономірностей з конструктора.

15. виконання графічних диктантів – побудова конструкцій за словесною інструкцією педагога. Розвиток слухової уваги і пам'яті.

16. початкові елементи STEM-освіти.

Використання конструктора LEGO дозволяє цікаво й доступно формувати початкові STEM-компетенції та інтерес до технічної творчості у дошкільнят [33].

Ось деякі приклади використання конструювання LEGO в дитсадку в контексті STEM:

Science (природничі науки):

- конструювання моделей тварин, рослин, планет, явищ природи;
- дослідження природних матеріалів та їх властивостей;
- експериментування з механізмами простих машин (важелів, коліс тощо).

Technology (технології):

- будівництво конструкцій за інструкцією та схемою;
- створення технічних пристроїв, машин, механізмів;
- робота з комп'ютерними конструкторами.

Engineering (інженерія):

- конструювання мостів, будинків, транспорту;
- моделювання виробничих процесів;
- створення та вдосконалення власних конструкцій;

Mathematics (математика):

- лічба і порівняння деталей конструктора;
- складання за кресленнями та схемами;
- розвиток просторового мислення дитини.

Загалом, робота з LEGO в дошкільному віці є ефективним і захопливим способом навчання та розвитку різних аспектів дитячого розвитку.

Вихователі та батьки відмічають, що конструктор LEGO – чудовий інструмент для навчання дошкільнят орієнтуванню у просторі. Використання цеглинок дозволяє орієнтуватися на площині – розміщувати деталі зліва/справа, у центрі, у кутах; визначати напрямки – покласти деталь вгору/вниз, праворуч/ліворуч; розрізняти просторові опорні конструкції – зверху/знизу, навколо/посередині, ближче/далі; оцінювати просторові співвідношення – вище/нижче, ширше/вужче, більше/менше; орієнтуватися за схемою чи зразком побудови та визначати форму, розташування, розмір об'ємних конструкцій.

Завдяки таким вправам у процесі цікавої гри діти швидко та ефективно опановують навички орієнтації у просторі, що дуже пригодиться у подальшому навчанні.

Конструкторська діяльність з використанням LEGO дає чудову можливість для створення атмосфери змагання та підтримки інтересу у дітей. Зокрема:

- перегони на швидкість. Хто швидше за інших збудує машинку/поїзд за зразком або власним задумом.

- перегони конструкцій. Чиї колісні транспортні засоби швидше подолають перешкоди чи довшу відстань.

- конкурс на найвищу або найоригінальнішу споруду. Будуються вежі, мости, хмарочоси.

- конкурс на кращу конструкцію за обмежений час. Хто за 5/10 хв зможе зібрати цікавішу модель.

- змагання команд «Снайпери». Кидання кульок LEGO в ціль. Перемагає команда з більшою кількістю влучень.

Такі турніри та естафети створюють азартну ігрову атмосферу, мотивують дітей швидше та якісніше виконувати завдання, проявляти винахідливість та кмітливість.

Таким чином враховуючи всі перелічені переваги успішного використання LEGO-технології в освітньому процесі окреслимо педагогічні умови.

1. Систематичне застосування. LEGO-конструювання має стати невід'ємною частиною занять, вводиться в розклад регулярно.

2. Диференціація завдань. Ураховувати вікові та індивідуальні особливості, рівень підготовки кожної дитини під час добору завдань на конструювання.

3. Наявність необхідних матеріалів. LEGO-набори різноманітних тематик, деталей, складності; схеми, ілюстрації, інструкції.

4. Залучення до інтеграції та проектної роботи. Зв'язувати конструювання з темами з інших освітніх галузей, створювати тематичні проекти.

5. Стимулювання дитячої ініціативи та творчості. Заохочувати до втілення власних ідей конструкцій, експериментування з формами, деталями, взаємодією.

6. Забезпечення педагогічного супроводу. Спрямовувати, підказувати, організовувати обговорення-презентації готових конструкцій.

Дотримання цих умов сприятиме ефективному конструкторському навчанню з використанням всіх можливостей LEGO.

Отже, підводячи підсумок можна виділити основні функції використання конструювання LEGO в дошкільній освіті:

1. Розвивальна – розвиток пізнавальних здібностей, мислення, уяви та творчості, дрібної моторики, уваги, пам'яті.

2. Навчальна – формування конструкторських умінь і навичок, вивчення форм, кольорів, прийомів конструювання, освоєння нових термінів.

3. Виховна – виховання цілеспрямованості, наполегливості, працелюбності, відповідальності, вміння доводити розпочату справу до кінця.

4. Соціалізації – прищеплення навичок колективної праці та співробітництва у процесі створення спільних конструкцій.

5. Корекційна – корекція психоемоційного стану дитини, розвиток дрібної моторики рук.

6. Діагностична – виявлення рівня знань, умінь і навичок та особливостей розумового розвитку дошкільнят шляхом аналізу їх конструювання.

1.3. Навчально-виховані можливості LEGO-конструювання у розвитку допитливості в дітей дошкільного віку

Для ефективного та цікавого проведення занять важливо створити сприятливе середовище та обрати відповідний навчальний матеріал.

Куточок LEGO-конструювання є сучасним розвиваючим середовищем для дошкільників у навчальних закладах усіх вікових груп. Для досягнення успішності в конструктивно-модельній діяльності, кожній дитині надається можливість працювати у власному темпі, витрачаючи достатньо часу для засвоєння навичок та знань перед переходом до наступного, більш складного етапу навчання. Важливо вчити дітей працювати як індивідуально, так і в парах чи групах [36].

Набори LEGO містять деталі різних форм і розмірів, що дозволяє легко диференціювати їх та створювати тематичні композиції. Цей конструктор сприяє розвитку зорового сприйняття, а навчальні посібники допомагають у розвитку дрібної моторики та умінні концентрувати увагу.

LEGO конструктор стимулює розвиток і голови, і рук дитини, забезпечуючи його активною та творчою діяльністю. Для ефективного розвитку дитини важливо організовувати його діяльність, створюючи умови для дослідження та творчості. Інтеграція конструктора LEGO дозволяє навчатися та розвиватися в грі, створюючи постійний потік нових ідей та стимулюючи розвиток нестандартного мислення.

На сьогодні LEGO-технологія є однією з найпоширеніших і відомих систем для навчання та розвитку дошкільників, пропонуючи «крок за кроком» підхід від простого до складного.

Розвиток логічного мислення стає ключовим в інтелектуальному розвитку дошкільників. Інтеграція LEGO-технологій можлива в різних сферах діяльності дітей, таких як ігрова, навчальна і трудова. Це варто використовувати для формування різних базових якостей особистості [37].

Таким чином, поєднання сенсорного розвитку та застосування LEGO-технологій є найбільш доцільним для розвитку допитливості у дітей та розвитку мислення, формування різних базових якостей, що закладаються в дошкільному віці.

Інновації, спрямовані на роботу з дошкільниками, такі як програма розвитку конструктивних здібностей «LEGO -конструювання» (автор Т. В. Пеккер), програма «LEGO-майстер» (автор Є.С. Коробейникова) та інші, націлені на всебічний розвиток дітей. Кожна програма має свою структуру та рекомендації [24].

Програма «Безмежний світ гри з LEGO» (під керівництвом О. Ю. Рома) розроблена для реалізації основних завдань дошкільної освіти та сприяє формуванню світогляду та розширенню ігрового досвіду через використання конструктора LEGO. Методичні рекомендації до цих програм пропонують шляхи реалізації підходу «навчання через гру», де LEGO конструктор є універсальним інструментом для досягнення навчальних цілей [25].

Програма структурована за розділами, що розташовані відповідно до вікових принципів та мають відповідні назви: «Знайомимося і робимо перші відкриття» для раннього віку, «Досліджуємо та відтворюємо» для молодшого дошкільного віку, «Пізнаємо та експериментуємо» для середнього дошкільного віку, та «Впевнено майструємо та імпровізуємо» для старшого дошкільного віку. У методичних рекомендаціях наведено теми занять, варіанти ігор, зразок проектної діяльності, взаємодію з батьками, а також

пропозиції щодо використання LEGO конструктора в роботі спеціалістів та проведення діагностичного обстеження.

Програма розвитку конструктивних здібностей дітей дошкільного віку «ЛЕГО-конструювання» (автор Т. В. Пеккер) призначена для організації освітньої роботи з розвитку конструктивних здібностей у дітей віком від 3 до 6 років з використанням наборів конструктора LEGO. Ця програма розрахована на дітей від трьох років і включає три освітні курси, призначені для роботи з дітьми різного віку. Кожен курс має свій власний зміст та завдання, а також передбачає роботу з дітьми конкретного вікового періоду [24].

Окрему увагу варто звернути на посібник Л. Г. Комарової «Будуємо з LEGO», в якому представлена система занять з курсу «Логічне моделювання». Цей курс розглядається у двох частинах: перша спрямована на розвиток логічного мислення та навичок класифікації, а друга – на розвиток уяви та аналізу предметів, стимулювання конструктивної уяви при створенні власних моделей [4].

Познайомившись з різними програмами, методичними рекомендаціями щодо ЛЕГО-конструювання та технологій, основне завдання полягає у зацікавленні дітей у вивченні базових якостей особистості, а саме допитливості, розвитку навичок логічного мислення та навчанні дошкільників пояснювати свої рішення. Проте не всі програми та досвід спрямовані на комплексне використання LEGO -конструктора, тому педагог повинен творчо підходити до вибору матеріалу.

LEGO-конструювання виявляє значущий вплив на розвиток допитливості у дітей дошкільного віку, сприяючи їхньому пізнавальному процесу та формуванню цікавості до оточуючого світу. Серед основних навчально-вихованих можливостей LEGO-конструювання виділяємо:

1) **Стимулювання творчості та фантазії:** LEGO-конструктори дозволяють дітям втілювати свої ідеї в реальність, що сприяє розвитку

творчості та фантазії. Діти можуть вигадувати та будувати різноманітні об'єкти за власним бажанням, розвиваючи при цьому свою уяву.

2) **Навчання проблемному мисленню:** під час конструювання, діти стикаються з різноманітними викликами та завданнями. Вирішення проблем під час збірки моделей вимагає аналізу та логічного мислення, що розвиває їх допитливість.

3) **Розвиток моторики та координації рухів:** діти використовують свої руки для збірки дрібних деталей LEGO, що сприяє розвитку моторики та координації рухів. Це особливо важливо для дітей дошкільного віку.

4) **Вивчення кольорів та форм:** LEGO-деталі різних кольорів та форм допомагають дітям вивчати основи кольорознавства та форм. Це сприяє розвитку їхнього сприйняття навколишнього світу.

5) **Поширення знань про об'єкти та явища:** під час конструювання різних моделей, діти можуть вивчати об'єкти та явища навколишнього світу. Вони можуть будувати будівлі, транспортні засоби чи тварин, що сприяє розширенню їхніх знань.

6) **Сприяння соціальному розвитку:** групове конструювання LEGO сприяє взаємодії між дітьми, розвиває навички спільної діяльності та комунікації. Діти можуть об'єднувати свої зусилля для досягнення спільної мети.

7) **Виховання відповідальності та систематичності:** процес конструювання навчає дітей бути відповідальними за свою роботу та дотримуватися порядку. Вони вчаться систематично підходити до завдань та долучати увагу до деталей.

8) **Стимуляція інтересу до науки та інженерії:** LEGO-конструювання може викликати в дітей інтерес до наукових та інженерних аспектів. Вони можуть вивчати принципи фізики, геометрії та інших наук під час створення своїх конструкцій.

Загалом, LEGO-конструювання відкриває широкі можливості для розвитку допитливості та активної участі дітей у своєму власному навчанні через гру та творчість.

Висновки до розділу 1

У результаті аналізу встановлено, що допитливість є характеристикою особистості, психологічним аспектом, який притаманний інтелектуальному розвитку людини. У віці дошкільника розвиток допитливості сприяє проявам інтересу, зацікавленості в науці, прагненню до пізнання та бажанню отримувати нові знання. Одним із сучасних засобів, який сприяє розвитку допитливості у маленьких дітей, є ігрова конструкторська діяльність з використанням LEGO.

Розвиток допитливості у дітей за допомогою роботи з LEGO виявляється надзвичайно ефективним та збагачує їхнє навчання та розвиток у різних напрямках. Завдяки можливості власноруч створювати конструкції та експериментувати з різноманітними деталями, діти розвивають творчість та вміння думати нестандартно.

Робота з LEGO сприяє виробленню в дітей навичок самостійного дослідження та розв'язання проблем, що активує їхню допитливість та цікавість. Під час конструювання діти вивчають логіку з'єднання деталей, що сприяє формуванню логічного та аналітичного мислення. LEGO дозволяє дітям вивчати різні предмети та концепції, будучи при цьому засобом гри. Це робить процес навчання більш ефективним та запам'ятовуваним. Робота в групі над конструктором LEGO розвиває навички співпраці, комунікації та вирішення конфліктів, що є важливим для соціального розвитку дітей.

Отже, використання LEGO у навчальному процесі є не лише ефективним засобом розвитку конкретних навичок, але й сприяє формуванню загальної активної та допитливої особистості.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ДОПИТЛИВОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ

2.1. Особливості методики розвитку допитливості у дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання

Методика розвитку допитливості у дітей дошкільного віку за допомогою LEGO-конструювання включає ряд особливостей, спрямованих на стимулювання цікавості, творчості та розвитку пізнавальних здібностей у дітей :

1. Ігровий підхід: методика базується на ігровому процесі конструювання з використанням конструктора LEGO. Грає ключову роль у вивченні нового, сприяє активному залученню дітей та формує позитивний ставлення до вивчення.

2. Системний підхід: заснована на принципах системного підходу, що дозволяє дітям сприймати об'єкти як частини більшої системи. Це розвиває їхнє уявлення про взаємозв'язки та логічне мислення.

3. Сприяння творчому мисленню: LEGO-конструювання сприяє розвитку творчого мислення, оскільки діти можуть використовувати елементи конструктора для створення власних унікальних моделей та об'єктів.

4. Проблемне конструювання: задачі та завдання, пов'язані з конструюванням, можуть містити елементи вирішення проблем, що сприяє розвитку допитливості та здібності шукати рішення.

5. Комунікативний аспект: робота в групах або парах над конструктором LEGO сприяє розвитку комунікативних навичок та взаємодії між дітьми.

6. Використання тематичних завдань: завдання можуть бути орієнтовані на конкретну тему або професію, що дозволяє дітям досліджувати і вивчати нову інформацію.

7. Підтримка дослідницького підходу: діти вчаться ставити питання, розглядати причинно-наслідкові зв'язки та робити власні висновки під час конструювання.

Ця методика покликана не лише розвивати допитливість, але й сприяти загальному розвитку дітей, стимулюючи їхні творчі та когнітивні здібності.

Для розвитку допитливості у дітей засобом LEGO-конструювання необхідно враховувати три ключові умови.

Система навчання:

- створення умов для широкого самостійного експериментування дітей з новим матеріалом;
- надання дітям завдань, спрямованих на розвиток уяви та формування узагальнених способів конструювання;
- організація самостійного конструювання за задумом, що особливо ефективно для дітей віком п'ять-сім років. Для дітей молодшого дошкільного віку рекомендується «сюжетне» конструювання, яке базується на розігруванні сюжетів разом з вихователем.

Використання конструкторського матеріалу:

- використання конструктора, що має прості способи кріплення та сприяє експериментуванню;
- забезпечення можливості дітей вести орієнтовно-пошукову діяльність та знаходити різноманітні варіанти вирішення задач, включаючи сюжетні конструкції.

Інтеграція конструювання з іншими видами діяльності:

- організація конструювання в тісному взаємозв'язку з іншими видами діяльності, такими як гра, створення казок та історій, а також малювання.

Ці умови сприяють ефективному розвитку допитливості та конструкторських здібностей дітей, надаючи їм можливість виражати власні ідеї та розвивати креативність у різних контекстах.

Для розвитку допитливості у дітей молодшого дошкільного віку нами запропоновано програму, що включала серію занять різної тематики.

Тема: Знайомство з конструктором «LEGO».

Мета: ознайомити з основними деталями конструктора: цегланка, напівцеглинка, овальні деталі, гірка, віконце, лапка, дзьобик; їхньою кольоровою гамою; знайомство зі способом скріплення двох деталей, з правилами безпеки під час роботи з конструктором. Закріпити знання назв деталей конструктора, вправляти у скріпленні деталей.

Тема «Класифікація»

Мета: вчити вибирати з набору конструктора деталі, орієнтуючись на одну з їх властивостей (колір, форма, розмір). Знаходити необхідну деталь конструктора за показом деталі, за назвою, на дотик, тобто. без зорового контролю за допомогою гри «Чудовий мішечок», вчитися класифікації на основі сенсорних еталонів.

Тема «Просторове орієнтування»

Мета: використовуючи ігрові технології, розвивати вміння визначати просторові, напрями та орієнтуватися в навколишньому просторі. Закріпити навички орієнтування у просторі; за словесною умовою вихователя діти виставляють деталі заданого кольору та форми на великі платформи. Педагог використовує такі орієнтири положення: «лівий верхній кут», «лівий нижній кут», «правий верхній кут», «правий нижній кут», «центр платформи», «середина лівої сторони», «середина правої сторони», «середина верхньої сторони», «середина нижньої сторони». Можна, можливо використовувати ігри «Знайди місце», «Назви правильно», «Збери модель за орієнтирами».

Тема «Симетрія»

Мета: дати уявлення про симетрію, використовуючи ігрові технології, розібрати приклад складання симетричних візерунків. Вчити аналізувати запропоновані симетричні візерунки та робити правильні висновки на основі проведення аналізу: визначати які необхідно взяти фігури (колір, розмір, форма), їх кількість та розташування. Можна використовувати ігри «Виклади другу половину візерунка», «Метелик», «Геометрична симетрія».

Тема «Логічні закономірності»

Мета: використовуючи ігрові технології розібрати приклад логічної закономірності. Вчити аналізувати запропоновані логічні закономірності та робити правильні висновки на основі проведення аналізу: визначати недостатню фігуру, пропущену, знаходити зміну становища, кількості тощо. Можна використовувати ігри «Що зайве?», «Продовжи ряд», «Якої фігури не вистачає».

Тема «Конструювання на зразок»

Мета: розвивати вміння аналізувати предмет, виділяти його характерні риси, основні функціональні частини, встановлювати зв'язок між їх призначенням та будовою. Формувати вміння діяти відповідно до інструкції педагога та передавати особливості предметів засобами конструктора «LEGO».

У роботі з дітьми використовувати дидактичну гру «Мавпочка». Наприклад, беруться для початку дві деталі (два кубика, або кубик і цегла, або дві цеглини). Точно такі ж за формою, кольором та розміром деталі даються дітям. Педагог домовляється з дітьми, що вони мавпочки, а мавпочки дуже люблять за всіма все повторювати. Дорослий будує, а діти крок за кроком повторюють за ним. Потім беруться такі деталі, необхідних для будівництва і процес повторюється. За такою ж аналогією будуються всі інші заняття на зразок. У процесі гри пропонується дітям подумати, на що схожа та чи інша споруда.

Тема «Конструювання за задумом, заданою темою»

Мета: узагальнити знання дітей про LEGO, стимулювати конструктивна уява при створенні споруди за власним задумом, запропонованої теми. Узагальнити уміння дітей конструювати з LEGO, вчити створювати героїв улюблених казок засобами конструктора LEGO; вчити вільно експериментувати з будівельним матеріалом з використанням зразка зразкового виробу на початку заняття (потім зразок забирається) або без використання зразка. Можна використовувати ігри «Будиночок для собачки», «Будуємо ліс», «Лісовий будиночок», «Кораблик», «Гусеня», «Конструювання

воріт», «Загон для корів і коней», «Пірамідка», «Великі та маленькі пірамідки», «Вантажівка», «Літак», «Млин», «Будиночок для птахів», «Меблі для ляльок»

Для розвитку допитливості у дітей молодшого дошкільного віку засобом LEGO-конструювання необхідно дати можливість дітям самим познайомитися з деталями простого конструкторського набору шляхом практичного експериментування з ними. З цією метою можна використовувати, наприклад, набір «Стандартний комплект цеглинок LEGO DUPLO», що складається з безлічі (104 шт.) яскравих об'ємних деталей чотирьох основних кольорів (червоний, синій, жовтий, зелений), що мають різну геометричну форму. Кількість деталей дозволяє об'єднати дітей по підгрупах (4-5 чоловік).

Для першого практичного знайомства з новим матеріалом важливо створити достатньо вільного простору, де може розташуватися значна кількість деталей, а діти можуть вільно грати з ними. Важливо забезпечити кожній дитині можливість вільно вибрати будь-яку деталь.

З урахуванням схильності дітей цього віку до наслідування часто виникає ситуація, коли вибір одного елемента викликає бажання працювати з ним у іншої дитини. В таких випадках вихователь не повинен негайно приходити на допомогу, надаючи іншу аналогічну деталь (можливо, іншого кольору). Замість цього краще заохочувати самостійний пошук дитиною такої ж деталі, що сприяє розвитку її сенсорної координації, орієнтаційних навичок та самостійності. І лише у випадку, якщо дитина не справляється самостійно, вихователь може допомогти, представивши обмежений вибір декількох деталей (3-4) і пропонуючи вибрати необхідну (як правило, діти успішно впораються з цим завданням).

Як показує досвід, діти спочатку не схильні детально розглядати окремі елементи, а намагаються відразу ж об'єднувати їх, намагаючись виконати якусь дію. Багато з них пробують прикладати одну деталь до іншої або розміщувати їх одну на одну, не фіксуючи їх між собою. Оскільки деталі мають нерівні поверхні з опуклостями і вигнутостями, діти змушені повертати

їх кілька разів, щоб знайти рівні сторони. Інші діти можуть намагатися з'єднати деталі нерівними сторонами, і в деяких випадках пази випадково збігаються із штифтами, що призводить до їх фіксації. Це стає моментом відкриття для дітей, і вони радісно починають демонструвати та наслідувати цю дію з'єднання. Таким чином, інші діти починають наслідувати цей підхід.

Важливо враховувати, що у підгрупі можуть бути діти, які вже мають досвід гри з конструкторами подібного типу. Педагогу важливо передбачити це заздалегідь і виділити таких дітей в окрему підгрупу, щоб інші мали можливість самостійно відкрити для себе спосіб кріплення. Після того, як спосіб кріплення деталей стає загальним для всіх дітей, їх можна об'єднувати.

У процесі практичних дій діти, з'єднуючи декілька деталей, творять різноманітні конструкції, які вони позначають словами, такими як «машина», «трамвайчик», «кораблик» тощо, і взаємодіють з ними. Часто, додавши деталі до існуючої конструкції, діти отримують або нову конструкцію («... зараз це будиночок»), або нові характеристики («... тепер це великий літак, який швидко летить»).

На наступних заняттях вихователь використовує той же конструктор, доповнюючи його дрібними деталями, або інший. Наприклад, «Великий базовий набір LEGO DUPLO» з 146 деталями (рис. 2.1), включаючи домашніх тварин, чоловічків, машинки і деталі з малюнками. За допомогою підгруп він організовує сюжетне конструювання, розігруючи разом з дітьми нескладні ситуації, такі як будівництво поїзда, подорож на дачу, створення дачі, відпочинок і годування курей тощо. Або створення гаражу, де машинки ставляться, а деякі діти навіть самі конструюють його.

Будь-яка створена дитяча конструкція несподівано може послужити новою темою для сюжетного конструювання. Важливо, щоб вихователь вміло зловив цю ідею та розвинув її.

Рис. 2.1. Великий базовий набір LEGO DUPLO

На цьому етапі розвитку допитливості у дітей важливе значення має залучення їх до складання деталей в коробки. Під час цього процесу вихователь може запропонувати різні підстави для сортування, наприклад по кольору: «Почнемо зі всіх зелених деталей, а тепер перейдемо до жовтих» (діти можуть вибирати колір самостійно); по розміру: «Спочатку розмістимо найбільші, потім трохи менші, а потім найменші» і так далі. Цей процес можна перетворити на цікаву гру для дітей, розподіливши завдання між ними: хто розбиратиме конструкції (наприклад, двоє дітей), хто збиратиме деталі та подаватиме їх, і хто розміщуватиме їх у коробку. Вихователь може бути активним учасником цього процесу.

Отже, протягом кількох занять діти освоюють новий конструкторський матеріал та його властивості, як самостійно, так і за участі вихователя. Вони практично випробовують його можливості. Поза організованими заняттями діти вже самі залюбки граються та конструюють, використовуючи отриманий досвід.

У роботі з чотирирічними дітьми відбувається більш цілеспрямована діяльність, яка акцентує їхню увагу на процесі конструювання.

Використовуються ігрові прийоми, що роблять цей процес захоплюючим та мотивуючим.

У цьому віці можна формувати вміння дітей виділяти просторові характеристики в предметах, такі як «високий-низький», «широкий-вузький», «довгий-короткий». Подібні завдання можуть включати побудову коротких та довгих доріжок, широких та вузьких воріт для машин різних розмірів, високих та низьких парканів, башточок і так далі, використовуючи деталі для їхнього скріплення. Ці завдання можуть займати три-чотири заняття, завершуючись грою з готовими конструкціями, використовуючи машинки, фігурки тварин та різних чоловічків.

На заключному занятті можна об'єднати всі будівлі дітей, розташовуючи їх зручно одну відносно одної, і провести гру. Початково діти можуть не називати просторові характеристики, але, отримуючи завдання в стилі «А тепер побудуй високу вежу, ... широкі ворота, щоб такі машини могли проїхати ...», вихователь може визначити, чи розрізняють діти ці характеристики чи ні. До завершення року майже всі діти можуть не лише розрізняти просторові характеристики предметів, але й називати їх. Цьому також сприяє саме конструювання з будівельного матеріалу.

Це має велике значення для розвитку не лише допитливості та просторового орієнтування, але й самої конструктивної діяльності. У подальшому, конструюючи той чи інший об'єкт, діти попередньо в процесі його створення пристосовують іграшку (машинку, качечку, ляльку тощо) до ще незавершеної структури. Часто можна почути висловлювання дітей вродженого характеру, наприклад, «ні, треба ще вище, або машина не проїде». Це свідчить про те, що у дітей починає розвиватися вміння виділяти просторові характеристики предметів – висоту, довжину, ширину – і порівнювати їх між собою за цими характеристиками.

При цьому в більшості дітей виявляється великий інтерес до процесу створення об'єктів, який стає більш цілеспрямованим і тривалим. Це свідчить

про появу у дітей конструктивної діяльності. До п'яти років діти вже здатні уявити досить просту конструкцію, назвати її і майже повністю створити.

Отже, Основна мета використання конструктора LEGO на заняттях полягає в підвищенні якості навчання, ефективності роботи педагога та активізації дітей під час навчального процесу, спрямована на підвищення успішності. Використання LEGO-цеглинок призводить до позитивних результатів у засвоєнні навчального матеріалу, сприяє розвитку здатності приймати і зберігати цілі та завдання навчальної діяльності, а також допомагає у вивченні способів вирішення творчих та пошукових завдань. Цеглинки LEGO служать наочно-образними моделями інтелектуальних операцій, що виконуються в ході навчальної діяльності.

2.3. Презентація комплексу занять з LEGO-конструювання для розвитку допитливості у дітей дошкільного віку

Заняття з LEGO-конструювання впорядковані за логічною структурою, що включає три основні етапи:

1. Організаційний етап (до 5 хвилин):

- проведення заходів для мотивації до конструктивно-моделювальної діяльності в ігровій формі;
- застосування різноманітних педагогічних методів та матеріалів для активізації пізнавального інтересу дітей;
- використання елементів несподіванки, таких як діалог із іграшковим персонажем, відеозвернення, загадки, гри та інші методи.

2. Основний етап (від 10 хвилин в молодшій групі до 20 хвилин в підготовчій):

- практична частина, що включає показ зразка та пояснення покрокової інструкції;

- робота з матеріалами LEGO DUPLO, з метою створення конструкцій за зразком, задумом чи за власною творчістю;
- фізична активність, така як фізкультхвилинка або відеозарядка з LEGO-чоловічками;
- розвиток допитливості через творчі завдання і підготовку відповідних матеріалів.

3. Заклучний етап (до 5 хвилин):

- Рефлексія та обговорення виконаних робіт.
- Прибирання робочих місць та організація виставки дитячих робіт.
- Аналіз робіт за певними критеріями, такими як акуратність, симетричність, технічні навички, самостійність, дисциплінованість та інші.

Ця структура забезпечує організоване та цікаве конструювання для дітей, стимулюючи їх творчість та розвиток різних навичок.

Наведемо приклади занять:

Інтегроване заняття з розвитку допитливості з використанням конструктора LEGO

Тема. «Котиться Колобок»

Програмовий зміст. Навчати дітей створювати прості моделі за допомогою LEGO-конструктора, використовуючи метод ейдетики, що базується на образному мисленні. Укріплювати та розширювати їх знання про українські народні казки. Формувати сенсорні основи сприйняття, сприяти стійкому інтересу до конструктивної діяльності, а також пошуку бажання експериментувати та творити. Розвивати конструктивні навички, допитливість, закріплювати вміння з'єднувати деталі конструктора. Сприяти розвитку наочно-дійового та образного мислення, просторової уяви та уміння зосереджувати увагу. Покращувати зорову пам'ять, координацію рухів та швидкість реакції дітей, укріплювати знання про кольори і форму, а також розуміння поняття «однаковий-різний». Зосереджуватись на розвитку дрібної моторики рук. Сприяти емоційній реакції дітей на стан героїв, навчати

розпізнавати та виражати їхні емоції у формі схематичних смайлів. Виховувати навички слухання та розуміння вказівок педагога, а також підтримувати інтерес та любов до українських народних казок.

1. Привітання

- Доброго ранку, дітки! Сьогодні до нашого садочка завітало багато гостей, давайте привітаємося з ними і разом побудуємо «башточки-привітання»:

Доброго ранку, сонце привітне! (показують жовту цеглинку).

Доброго ранку, небо блакитне! (показують синю цеглинку і ставлять її на попередню).

Доброго ранку, рослини землі! (показують зелену цеглинку і ставлять її на попередню).

Доброго ранку подих зими! (показують білу цеглинку і ставлять її на попередню).

Доброго ранку тобі і мені! (показують червону цеглинку і ставлять її на попередню).

Доброго ранку, всім нашим гостям! (руки перед собою).

Всім миру й тепла! Доброго дня!

(У процесі діти складають башточку з певним переліком кольорів).

Вихователь. Діти, подивіться, а що ви побудували? (башточку з цеглинок LEGO).

- Я знаю, що вам дуже подобається грати з цим конструктором. А чому ви любите цю гру? (можна побудувати будинок, машинку...)

2. Сюрпризний момент

Вихователь: Ой , хтось стукає до нас!

Я зараз піду подивлюся. (Заходить LEGO-цеглинка.)

LEGO-цеглинка: Ой , привіт! А куди це я потрапила?

Діти: в дитячий садок.

LEGO-цеглинка: а ви знаєте хто я така?

Діти: ні.

LEGO-цеглинка: Я маленька цеглинка з конструктора LEGO. Я лежала у великій коробці з іншими подружками, та мені було дуже цікаво побачити куди мене несуть і я випала з коробки а без однієї деталі нічого не вийде. Ви мені допоможете знайти інші цеглинки LEGO для конструювання?

Діти: Так, допоможемо.

3. Вправа «Покажи свій настрій»

Вихователь: - LEGO-цеглинка, а що ти нам принесла?

LEGO-цеглинка: - Це у мене «скарбничка настрою» і я хочу дізнатись з яким настроєм ви прийшли у дитячий садочок. Зробіть це за допомогою цеглинок LEGO.

Червона цеглинка – це гарний настрій, а біла – поганий. Оберіть цеглинки і покладіть їх до кола настрою (діти викладають).

Вихователь: - Яких цеглинок більше? Яких менше? Отже діток з гарним настроєм більше. А діткам з поганим настроєм ми допоможемо його підняти.

Вихователь: Діти ви згодні допомогти LEGO-цеглинці, це не просто, попереду вас ждуть різні випробування.

4. Гра «Збудуємо ліс»

Звучить пісенька Колобка

Вихователь – Діти, ви чуєте хтось співає? Ви впізнали? Так, це Колобок. Він нам прислав відеозвернення.

Доброго всім дня! Я – Колобок і дуже радий, що впізнали мою пісеньку. Але у мене погана новина: злий вітруган налетів на казковий ліс, зламав всі дерева, а герої моєї казочки поразбігались в різні сторони і я не можу їх знайти. Допоможіть мені, будь ласка, все повернути назад.

Вихователь: - Допоможемо Колобочку?

Діти: Звичайно допоможемо.

Вихователь: Давайте із цеглинок LEGO цілий ліс збудуємо.

LEGO-цеглинка: А навіщо взагалі ліс, і який він цей ліс?

Вихователь: А ось зараз побачиш. Діти допоможемо Колобку а разом покажемо LEGO-цеглинка, що можна зробити з LEGO-конструктора, але спочатку зробимо пальчикову гімнастику

Пальчикова гімнастика «Веселі цеглинка»

Ми цеглинка в руки взяли

І місцями поміняли.

Потім міцно їх з'єднали,

Вгору високо підняли

Раз-два, не роняй,

А швиденько заховай!

Вихователь: Діти, а що росте у лісі? (ялинка і дерева) А якого кольору ялинка? (зеленого) Давайте побудуємо з LEGO-конструктора і дерева і ялинка.

Вихователь: - Діти, а які дерева у вас вийшли – різні чи однакові?

- Покажіть, у кого високі? А кого низькі?
- Яких дерев більше – високих чи низьких?

Вихователь: Ось які ви молодці - зробили справжній ліс.

5. Фізична Пауза

Вихователь: - Давайте трошки відпочинемо, а допоможуть нам знову наші помічниці – LEGO-цеглин. LEGO-цеглинка дістає з коробки деталі роздає дітям.

Кубик LEGO непростий

Він маленький , чарівний.

Ось цеглиночку візьмемо

На голівку покладемо.

Всі присядемо гарненько

Щоб не впала потихеньку.

Обережненько встаємо

Цеглинка в руки знов візьмемо.

Покладемо на підлогу ,

Знову вирушим в дорогу.

Біля іншої зупинка.

Знов до рук візьмем цеглинку.

З нею весело стрибати

І сусіду дарувати.

6. Завдання «Збери пазли»

Вихователь: - Діти, чарівний ліс ми збудували, допомогли Колобку.

ЛЦ: - Діти, а ви добре знаєте казочку про Колобка? (так)

Вихователь: - Наші дітки тобі можуть показати героїв казочки за допомогою цеглинок LEGO. Але для цього нам слід зібрати пазли, на яких наша гостя побачить героїв казочки.

(Діти збирають казкових героїв із LEGO -цеглинок)

LEGO-цеглинка: - Зробили? Молодці! А ну розкажіть, що у вас вийшло?

Діти розповідають вірші про героїв казки

Колобок. Я утік від баби з дідом-

Не міг сидіти на вікні.

Зустрів у лісі різних звірів

І кожному співав пісні

Зайчик. Я вухатий ваш дружок,

В мене сірий кожушок

Куций хвостик, довгі вуха.

Я усіх-усіх боюся.

Вовк. Я сірий хижак лісовий,

Для звірів я дуже страшний.

Живу я в глибокій норі

Полюю і вию вночі.

Ведмідь. Буркотливий, вайлуватий,

Ходить лісом звір лахматий.

Одягнувсь я в кожушину,

Мед шукаю і ожину.

Колобка хотів я з'їсти.

Та не зміг я швидко бігти.

Лисичка. Колобка я з'їла,

До зайця в хатку сіла

Вовкові сестричка,

А звать мене лисичка.

7. Завдання «Побудуй паровоз»

Вихователь: - Молодці, діти. Знайшли героїв казочки. Але як же нам їх повернути у казочку?

LEGO-цеглинка: - А давайте для них збудуємо паровоз.

Вихователь: - У кожного з вас на столах є схеми, за допомогою яких ви зможете збудувати паровоз

Я вам пропоную зробити незвичайний паровоз, а різнокольоровий. У вас на столах є схеми-підказки, як його зробити. Уважно подивіться на зразок і зробіть такий же.

LEGO -цеглинка: - А я теж побудую паровоз, у мене і вагончики є. (будує на дошці магнітний паровоз)

8. Завдання «Покажи емоцію»

Вихователь: - Гарний вийшов паровозик. Давайте розсадимо наших героїв казочки по вагончиках. Хто буде машиністом, хто головний герой казочки? (Колобок).

- Кого першим зустрів Колобок? (Зайчика) Його посадимо у перший вагончик.
- Кого другим зустрів Колобок? (Вовка), його посадимо у другий вагон.
- Кого третім зустрів Колобок? (Ведмедя) – садимо його у третій вагончик.
- Кого останнім зустрів Колобок? (Лисичку) – посадимо її у останній вагончик.
- Діти, а який зайчик? (полохливий, сумний, всього боїться). Давайте знайдемо відповідний смайлик-емоцію для зайчика.

- А який ведмідь? (добрий, спокійний) - знаходимо відповідну емоцію.
- Вовк – злий.
- Лиса – хитра
- А Колобок який? (веселий, радісний)

9. Гра «Збери цеглинки за кольором»

Вихователь: - Діти, паровоз ми побудували, але їхати ми не можемо, тому що Вітруган розкидав у лісовій річці LEGO-цеглинки. Давайте позбираємо їх у відерця відповідного кольору.

10. Музична гра «Паровозик»

LEGO -цеглінка: - Ось і знайшлись мої подружки. Дякую, вам, діти. За вашу допомогу я вам подарую ось такий паровозик, на якому ви і герої казочки повернуться додому.

Звучить пісня «Паровозик», діти виконують відповідні рухи.

Інтегроване заняття з конструювання на тему: «Подорож чарівної квітки...» для дітей молодшого дошкільного віку

Програмовий зміст: поглибити знання дітей про геометричні фігури, круг та квадрат, трикутник, коло, а також порівнювати фігури за розміром та кольором. Удосконалювати навички кількісної лічби в межах трьох. Систематизувати вміння дітей порівнювати предмети за величиною використовуючи метод накладання. Формувати практичні навички розглядати предмети відокремлювати в них основні складові конструкції, їх співвідношення за розмірами, формою, розташуванням; створювати власні роботи за зразком, будувати з LEGO-конструкції, щільно приставляти цеглинки одна до одної. Розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, зосередженість, дрібну моторику, тактильні відчуття, формувати повітряну струю. Виховувати бажання виявляти інтерес до логіко-математичної діяльності, прагнути знаходити свої шляхи розв'язання завдань, навички діяти за командою вихователя.

Матеріал: геометричні фігури, квітка з повітряних кульок, пелюстки з повітряних кульок; шаблони диких тварин, добірка матеріалу до дидактичної гри «Склади потяг», зразок квітки зробленої з LEGO-конструктора, музичні аудіо-записи.

Роздатковий матеріал: ялинки, шаблони деталей іграшкового потяга, геометричні фігури, деталі LEGO-конструктора

Хід заняття

Організаційний момент

Добрий ранок діти любі.

Чи усе гаразд в нас в групі

Ви довкола озирніться

Одне одному всміхніться

Щоб ніхто не сумував

З усіма радів і грав!

До нас сьогодні завітали гості, давайте привітаємось з нашими гостями.

Ігровий момент:

(звучить музика)

Діти, ви чуєте хтось плаче?

До нас завітав незвичайний гість,

на що вона схожа? *(на квітку).*

Але чогось у неї не вистачає? *(пелюсток)*

Вона загубила свої пелюстки і тому вона дуже сумна.....

Мотивація

Давайте допоможемо квітці в пошуку її пелюсток .

Для цього нам необхідно відправитись у подорож.

І нас уже чекає чарівний потяг...

а щоб ми не сварились у кожного з нас буде своє місце і свій білетик,

а який у кого буде, ми знайдемо за допомогою ось цієї чарівної скриньки ....

Дидактична вправа «Впізнай на дотик геометричну фігуру»

(Діти по черзі на дотик впізнають якої геометричної форми білет)

Достають і сідають на місця у потязі згідно форми білетика.

(звучить музика) «Пісенька паровозика»

Усі разом відправляємось у подорож....

Ось і зупинка.....

Діти погляньте, куди це ми з вами потрапили?

Погляньте діти що це за дерева? *(ялинки)*.

Скажіть ялинки однакові? *(Ні)*.

Чим вони відрізняються? *(за розміром)*.

Давайте їх поставимо у рядочок від маленької до великої.

Молодці, із цим завданням ви впорались.

ось і перший ПЕЛЮСТОК ми з вами знайшли .

аудіо запис звуків тварин у лісі

діти хто це свариться?

Це тварини... *(заєць, вовк, лисиця, ведмідь.)*

А якщо вони живуть у лісі то вони які? *(Дикі)*

А знаєте чому вони сваряться?

Вони не можуть розташуватися біля ялинки...

Давайте допоможемо їм...

Дид. вправа «Розташуй по своїм місцям»

(орієнтування на аркуші паперу НА, ЗА, ПІД, БІЛЯ, У... тощо)

(вихователь називає, а діти розташовують тварин)

Молодці діти ось і впорались ми і з цим завданням

і знайшли ще один ПЕЛЮСТОК.

а зараз давайте ми з вами трішки відпочинимо....

Дихальна вправа Мильні бульбашки»

Дуже гарно ми відпочили....

але нам треба подорожувати далі...

(звучить музика)

Діти подивяться щось трапилось з нашим чарівним потягом.....

мені здається що він втомився і зламався...

давайте ми з вами все виправимо...

Дид. вправа «Добери правильно»

Треба все виправити (*Діти підбирають колеса до цеглинок за кольором і складають потяг*).

Перша дитина – скільки вагончиків зібрала?

Друга дитина – .....

Третя дитина – .....

Молодці ви зробили добру справу

і до нас повернувся ще один ПЕЛЮСТОК

Фізкультхвилинка:

Хмарка сонечко закрила,

Слізки дрібні зронила.

Ми ті слізки позбираєм,

У травиці пошукаєм.

Пострибаєм, як зайчата,

Політаєм, як пташата,

Потанцюємо ще трішки,

Розімнемо руки, ніжки.

Всі веселі, от чудово!

За роботу сіли знову!

Молодці любі діти, гарно відпочили

І ми знов подорожуємо далі....

діти подивіться будь ласка що це тут заховано? (*квітка із LEGO конструктора*)

Подивіться будь ласка яка гарна квітка із LEGO.

Зверніть увагу із яких цеглинок і кубиків вона зроблена.

Але раптом вона зникла.

Давайте зробимо багато таких квітів, щоб вони не зникали.

Молодці!

Ми впорались із завданням і до нас повернувся **останній ПЕЛЮСТОК**

Ми зібрали квітку, вона нам дуже вдячна, а нам пора повертатись.

Підсумок:

Які добрі справи ми сьогодні зробили?

– посадили ялинки в рядок,

-розібрали аварію і посадили LEGO квіти.

– А найголовніше допомогли квітки знайти свої пелюстки.

Релаксація:

Давайте намалюємо за допомогою LEGO-конструктором, з яким настроєм ви сьогодні мандрували на заняття? *(З добрим)*.

Від ваших гарних усмішок в групі стало дуже тепло,

а тепер подаруйте свої усмішки та часточку тепла нашим гостям.

Посміхніться.

Підсумок заняття.

Таким чином, використання конструктора LEGO дозволяє дітям вчитися граючи та навчатися в грі, що є ключовим аспектом дошкільного дитинства. Під час занять з конструктором LEGO активізується допитливість, комунікативна активність кожної дитини, формуються вміння працювати в парах та групах, спостерігається розвиток творчих здібностей та підвищення мотивації до навчання.

Висновки до розділу 2

Доведено, що з використанням LEGO-конструктора діти можуть отримувати знання, граючись. LEGO-конструювання можна розглядати не лише як засіб розвитку допитливості у дітей, але й як багатофункціональний освітній комплекс, що дозволяє вихователю вирішувати ключові завдання. Серед цих завдань – навчання дітей базовим навичкам особистості, розвиток конструктивних здібностей, використання та трансформація моделей і схем, навчання спільної роботи з однолітками та дорослими, розвиток умінь досягати кінцевого результату, а також стимулювання уяви і творчого мислення дітей молодшого дошкільного віку.

LEGO -конструктор надає дітям повну свободу в діях. Робота з ним є жвавою та цікавою, відкриваючи абсолютно нові можливості, де кожна дитяча фантазія не знає меж. Діти вчаться творити моделі, відчуваючи себе невеликими конструкторами.

LEGO-технології, відповідно до запропонованої програми, створюють умови для розвиваючого навчання дітей, дозволяючи:

- розвивати допитливість, кмітливість, самостійність, спостережливість;
- образне мислення та мимовільну увагу;
- розвивати аналітичні навички;
- розвивати дрібну моторику рук;
- розвивати творчі та логічні здібності;
- формувати бережливе ставлення до обладнання;
- встановлювати комунікативні відносини всередині групи та колективу;
- розвивати самостійність у рішенні завдань;
- заохочувати винахідливість і кмітливість при вирішенні завдань.

ВИСНОВКИ

У ході наукового пошуку було встановлено:

1. Різними вченими допитливість розглядається як: риса характеру особистості, певний рівень розвитку пізнавальної потреби, умова розвитку розумової діяльності. На основі досліджених понять, у рамках даної роботи під допитливістю розуміємо рису особистості, що виражається в прагненні та готовності до опанування нових знань.

Допитливість виконує такі функції як: а) роль умови успішної активної розумової діяльності; б) сприяє зниженню втоми; в) підвищує працездатність; г) прискорює перехід знань у область активного їх використання. Структура допитливості складається зі: знань, емоцій, активного пошукового характеру діяльності людини, спрямованої на оволодіння новими знаннями.

2. Доведено, що сенсорний розвиток є важливим елементом, що підтримує та розвиває допитливість дитини, допомагаючи їй краще розуміти і адаптуватися до світу навколо.

Розвиток допитливості у дітей за допомогою роботи з LEGO виявляється надзвичайно ефективним та збагачує їхнє навчання та розвиток у різних напрямках. Завдяки можливості власноруч створювати конструкції та експериментувати з різноманітними деталями, діти розвивають творчість та вміння думати нестандартно.

Робота з LEGO сприяє виробленню в дітей навичок самостійного дослідження та розв'язання проблем, що активує їхню допитливість та цікавість. Під час конструювання діти вивчають логіку з'єднання деталей, що сприяє формуванню логічного та аналітичного мислення. LEGO дозволяє дітям вивчати різні предмети та концепції, будучи при цьому засобом гри. Це робить процес навчання більш ефективним та запам'ятовуваним. Робота в групі над конструктором LEGO розвиває навички співпраці, комунікації та вирішення конфліктів, що є важливим для соціального розвитку дітей.

3. Розглянуто навчально-виховані можливості LEGO-конструювання у розвитку допитливості в дітей дошкільного віку. Конструювання з LEGO

сприяє розвитку допитливості та творчих здібностей у дошкільників та забезпечують стійку мотивацію до отримання знань та вивчення нового. Під час конструювання різних моделей з малих деталей за схемами чи за уявою, діти набувають навичок: планування своїх дій відповідно до поставленої мети; виконання доступної трудової діяльності для створення конструкцій з деталей конструктора; створення якісних, міцних та естетично привабливих конструкцій; свідомого контролю над поведінкою та узгодження власних дій з діями товаришів; користування схематичними інструкціями в процесі діяльності; аналізу результатів своєї праці та виправлення помилок.

4. Методика розвитку допитливості у дітей дошкільного віку засобом LEGO-конструювання включала відповідну програму для дітей молодшого дошкільного віку. Основна мета використання конструктора LEGO на заняттях полягала в підвищенні якості навчання, ефективності роботи вихователя та активізації дітей під час ігрового процесу, спрямованого на розвиток допитливості у молодших дошкільників. Використання LEGO-цеглинок призводить до позитивних результатів у засвоєнні освітнього матеріалу, сприяє розвитку здатності приймати завдання навчальної діяльності, а також допомагає у вивченні способів вирішення творчих та пошукових завдань.

У роботі представлено комплекс занять з LEGO-конструювання для розвитку допитливості у дітей дошкільного віку. При розробці занять за програмою враховувалися вікові особливості дітей молодшого дошкільного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. URL : <http://mon.gov.ua/images/files/doshkilna-crednyya/doshkilna/bazoviy-komponent-2.doc>. (дата звернення: 15.06.2023).
2. Брежнєва О.І. Формування пізнавальної активності. *Дошкільне виховання*. 1998. № 2. С. 12–14.
3. Буркова Л.В. Формування пізнавальної активності у старших дошкільників при вивченні сезонних явищ природи: автореф. дис. .. канд. пед. наук: 13.00.01 Ін-т педагогіки АПН України. Київ, 1994. 24 с.
4. Бурма Г.В. Ретроспектива проблеми використання засобів навчання та виховання дітей дошкільного віку. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи* /за заг. ред. проф. В.І.Євдокимова і проф. О.М.Микитяка. Харків : ХДПУ, 2011. (Вип. 10.) С. 150–161.
5. Використання конструктора LEGO у роботі з дітьми дошкільного віку: методичний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» та вихователів ЗДО / упорядники Т.М. Богдан, Д.О. Галаган, Д.М. Ярошенко. Чернігів: Баликіна О.В., 2018. 60 с.
6. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: «Либідь», 1997. С. 276.
7. Давидчук А. Н. Розвиток у дошкільнят конструктивного творчості. Харків. 2018. 118 с.
8. Демидова А.С. Формуємо пізнавальну самостійність у старших дошкільників. *Дошкільне виховання*, 2006. № 10. 10 с.
9. Дитина в дошкільні роки: Програма розвитку, навчання та виховання дітей / нау.кер.К.Крутій.2-ге видання. Запоріжжя: ТОВ «Ліпс» ЛТД, 2010. 268 с.
10. Дитина: Програма виховання і навчання дітей дошкільного віку /за ред. О.І.Цедик. Київ : Освіта, 2016. 272 с.
11. Кононко О.Л. Особистісний підхід: суть та шляхи втілення в державній базовій програмі. *Дошкільне виховання*. 2001.(№ 9) С. 10.

12. Крутій К. Концепція та методичні засади програми «Дитина в дошкільні роки». Запоріжжя: ТОВ «Ліпс» ЛТД, 2004.392 с.
13. Кульчицька О.І. Дізнаємось про вікові особливості дітей дошкільного віку. *Обдарована дитина*. 2002(№ 1) С. 37-41;(№ 2) С. 24-30; (№ 3) С. 44-54.
14. Кульчицька О.І. Творча обдарованість. Специфіка дитячої обдарованості. *Обдарована дитина*. 2001. (№ 1) С. 3-10.
15. Ладивір С. Пізнавальний розвиток: пошук ефективних шляхів. *Дошкільне виховання*. 2002. (№ 10). С. 15–25.
16. Ладивір С.О. Індивідуалізація виховання дитини в дитячому садку . *Дошкільне виховання*. 2002. (№ 1) С. 14–15.
17. Лозова В.І. Пізнавальна активність школярів (спецкурс із дидактики) :навчальний посібник для пед. ін-тів. Харків : Основа, 1990. 89 с.
18. Лозова В.І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів / Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. 2-е вид., доп. Харків : ОВС, 2000. 164 с.
19. Лохвицька Л.В. Теоретичні основи формування пізнавальних інтересів у дітей дошкільного віку. *Проблеми педагогічних технологій: зб. наук. пр.. Волинського державного педагогічного університету ім. Л.Українки*. Луцьк: Волинський Академічний Дім, 2009. (Вип. 2). С. 19–25.
20. Лурія А. Р. Розвиток конструктивної діяльності дошкільника. *Питання психології*. 2005. №7. С. 27–32.
21. М'ясоїд П.А. Вчинковий принцип і система психологічного знання. *Педагогіка і психологія*. 2017. № 3, С. 195–205.
22. *Малюток: Програма виховання дітей дошкільного віку* :наук. кер. З.П.Плохій. К.: АПН України, Інститут проблем виховання АПН України, 2016. 286 с.
23. Національна доктрина розвитку освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text> (дата звернення: 02.02.2023).

24. Пеккер Т. В., Голлота Н.М., Терещенко О.П., Резніченко І.Ю. Програма розвитку конструктивних здібностей дітей дошкільного віку «ЛЕГО-конструювання». 2010. 52 с.

25. Рома О.Ю. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник. Київ : the LEGO Foundation, 2018. 44 с.

26. Становлення внутрішньої картини світу дошкільника: монографія / [Т. О. Піроженко, С. О. Ладивір, О. О. Вовчик-Блакитна та ін.]; за ред. Т. О. Піроженко. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. 236 с

27. Суржанська В.А. Творчі завдання в роботі з дітьми старшого дошкільного віку : навч. посіб. для студ. факул. дош.вих.та вих. дит. дош. закл. Київ : Знання, 2003. 34 с.

28. Титаренко Т. Система психології Володимира Роменця як вчинок самопізнання. *Психологія і суспільство*. 2006. №2. С. 33–53.

29. Улькіна Т. В. Розвиток пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами ігрових психотехнік: автореф. дис... канд.психол. наук: 19.00.07. Київ : Автореферат, 2006. 20 с.

30. Формування базових якостей особистості дітей старшого дошкільного віку в ДНЗ : монографія / Г. Беленька, С. Васильєва, Н. Гавриш, В. Маршицька, С. Нечай, О. Остряньська, О. Полякова, В. Рагозіна, О. Рейпольська, Н. Шкляр ; за заг. ред. О. Рейпольської. Харків. : «Друкарня Мадрид», 2015. 330 с.

31. Формуємо у дошкільників цілісне світобачення: навчально-методичний посібник / Авт. кол-в: Кононко О. Л., Луценко В. О., Нечай С. П., Плохій З. П., Сидельникова О. Д., Старченко В. А., Терещенко О. П., Шелестова Л. В., Якименко Л. Ю. Київ: «Імекс-ЛТД», 2013. 260 с.

32. Харченко Н. В. Формування у дітей старшого дошкільного віку умінь будувати міркування: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ : Інформ.-видавн. центр т-ва «Знання» України, 2005. 20 с

33. Шаран О.В., Шаран В.Л., Стецьків М.С. Особливості використання lego-технології у процесі формування елементарних математичних уявлень у

дітей дошкільного віку. URL :
http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/44/part_2/10.pdf (дата
звернення: 15.06.2023).

34. Юркевич В.С. Розвиток початкових рівнів пізнавальної потреби у дітей. *Питання психології*. 2008. № 2. С. 83–92.

35. Ярмаченко М.Д. Педагогічний словник. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с.

36. Martin Havelka, Pavlína Částková Analysis of Possibilities of Using the Lego Construction Kits in Preschool Education. URL :
https://www.academia.edu/23167160/Analysis_of_Possibilities_of_Using_the_Lego_Construction_Kits_in_Preschool_Education (дата звернення: 15.06.2023).

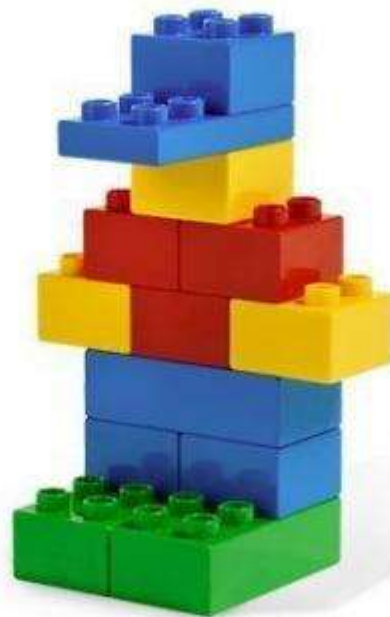
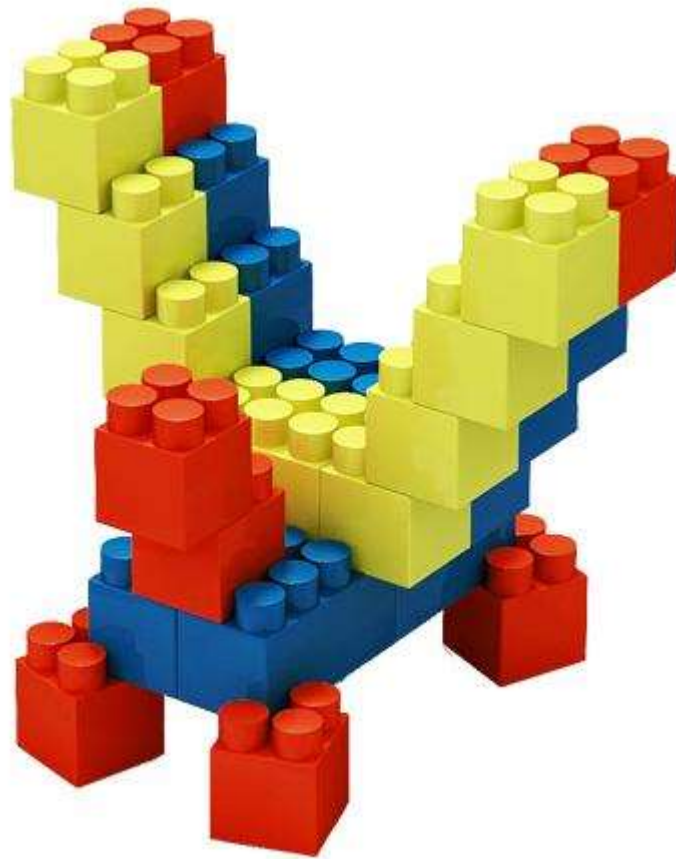
37. Technologies of intellect development. URL :
https://psytir.org.ua/upload/journals/4.27/authors/2020/Klevaka_L_P_Hryshko_O_I_Osvitn'o-rozvyval'nyy_potentsial_lego-tekhnolohiyi_v_intelektual'nomu_rozvytku_dytyny_doshkil'noho_viku.pdf (дата звернення: 15.06.2023).

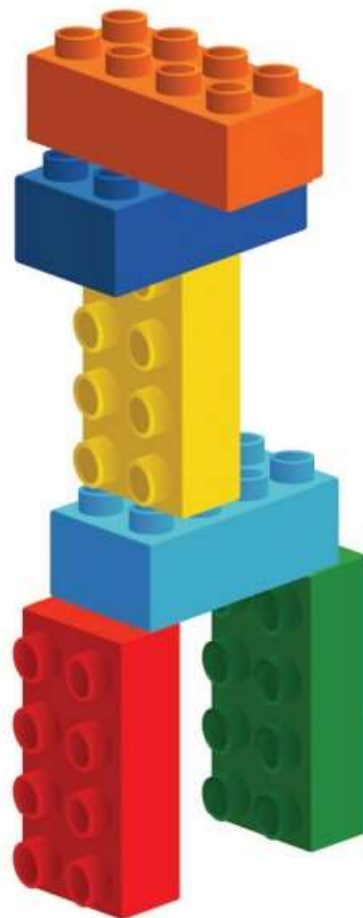
ДОДАТКИ

Додаток А

Схеми-зразки

LEGO-розминка

Кольорові є цеглинки,
 Всі цеглинки – веселинки.
 З ними гарно діткам гратись
 І новенькому навчатись.
 Беремо ми всі цеглинки
 І будуємо драбинку.

(дітки будують з цеглинок драбинку)

А тепер завдання вам –
 Будувати всім паркан.
 (діти будують паркан)

Столик можна збудувати –
 Нумо швидко працювати.
 А до столика – стільці,
 Весело працюють всі.

(діти будують столи і стільчики)

Що ще можна збудувати,
 Ви підкажете , малята?

А завдання ось таке, мабуть буде нелегке:

Разом із усіх цеглинок
 Побудуємо будинок.

(всі діти разом будують будинок).

**Потягнулися гарненько
(діти стають на носочки
і тягнуться вгору,
тримаючи цеглинки в руках).
Знов свої цеглинки склали,
На підлозі їх поклали,
І, як зайчики маленькі,
швидко пострибали.
(діти стрибають навколо цеглинок).
Зупинились, відпочили.
Потихесеньку присіли.
Підняли свої цеглинки
І постукали всі дзвінко.**

Раз, два, три, чотири, п'ять,
Із цеглинками ми будемо грати.

Жовту я тримаю –
ручками махаю.

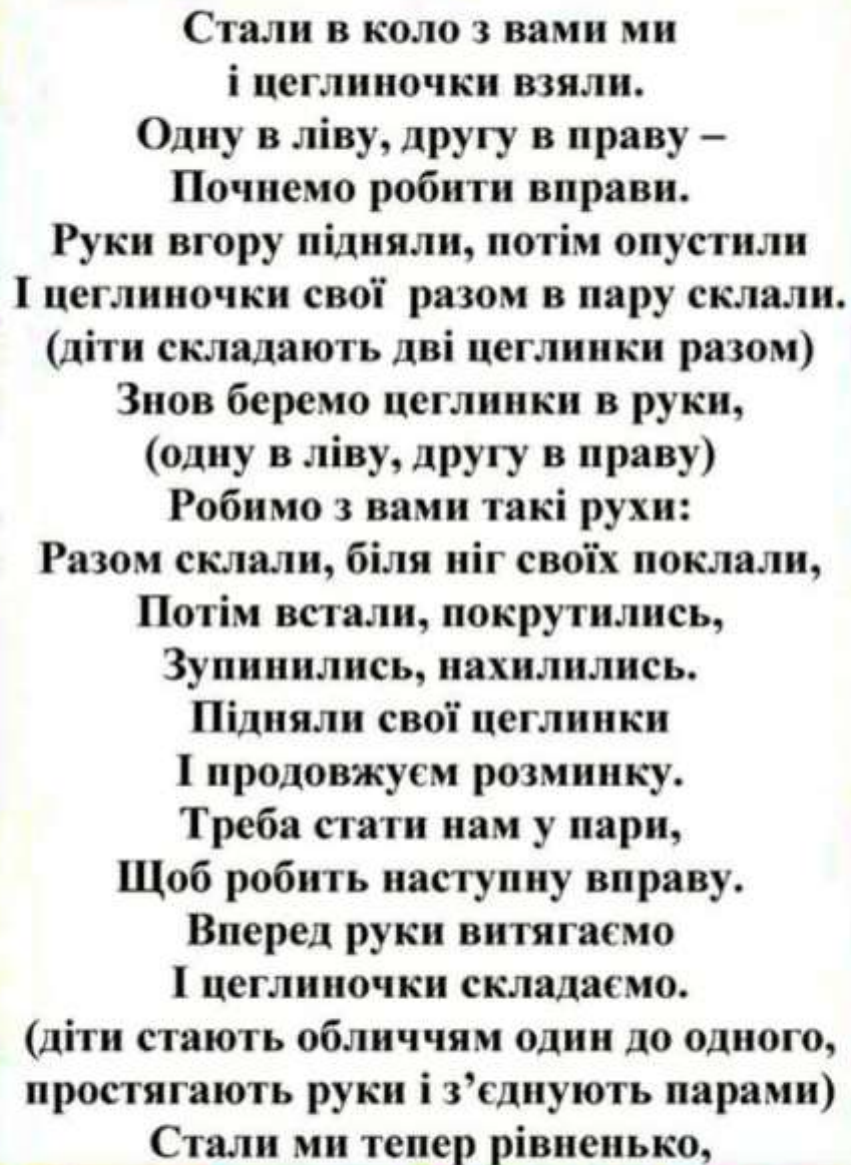
Синю між долоньки
міцно притискаю.

Ось із **червоненькою**
буду присідати.

Як візьму **зелену** –
буду танцювати.

А **блакитний** колір –
тягнемось до неба.

Помаранчеву цеглинку
покружляти треба.

Стали в коло з вами ми
і цеглиночки взяли.
Одну в ліву, другу в праву –
Почнемо робити вправи.
Руки вгору підняли, потім опустили
І цеглиночки свої разом в пару склали.
(діти складають дві цеглинки разом)
Знов беремо цеглинки в руки,
(одну в ліву, другу в праву)
Робимо з вами такі рухи:
Разом склали, біля ніг своїх поклали,
Потім встали, покрутились,
Зупинились, нахилились.
Підняли свої цеглинки
І продовжуєм розминку.
Треба стати нам у пари,
Щоб робить наступну вправу.
Вперед руки витягаємо
І цеглиночки складаємо.
(діти стають обличчям один до одного,
протягають руки і з'єднують парами)
Стали ми тепер рівненько,

Щоб зарядку розпочати
Треба нам цеглинки взяти.
Раз – **червону** ми беремо
І по колу всі ідемо.
Два – **зелену** ми взяли –
Руки вгору підняли.
Три – **жовтенька** у руках –
Підіймає крила птах.
А чотири – в нас синенька –
Нахиляємось низенько.
П'ять – тримаємо **блакитну** –
І біжимо усі спритно.
Шість – **оранжеву** цеглинку
Підкидаєм, мов пушинку.
А тепер її зловили
І тихесенько присіли.
Ось і скінчилась зарядка –
Починам все спочатку.